

การสาธารณสุขไทย พ.ศ. 2544 - 2547

บรรณาธิการ

นายแพทย์สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายแพทย์สุวัช เชียงศิริวัฒนา

นางสาวปานบดี เอกะจัมปะกะ

นายสุทธิสารณ์ วัฒนมะโน

นางรุจิรา ทวีรัตน์

ISBN: 974-465-888-6

Website http://www.moph.go.th/ops/health__48

จัดทำโดย สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

สนับสนุนโดย กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(แผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ)

คำนำ

รายงานการมาตรฐานสุขไทย พ.ศ. 2544-2547 นี้ นับเป็นฉบับที่สี่ของประเทศไทย ที่กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำขึ้นภายใต้แนวคิดที่ว่า สุขภาพคนไทยมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยต่างๆ ในทุกมิติทั้งด้านปัจเจกบุคคล สภาพแวดล้อม รวมทั้งตัวระบบบริการสุขภาพเอง ดังนั้น การพัฒนาสุขภาพคนไทยให้มีสุขภาพดีและยั่งยืน จะต้องพิจารณาถึงมิติต่างๆ ดังกล่าวด้วยประกอบกับในช่วงเวลาที่จัดทำรายงานฉบับนี้ เป็นช่วงที่ไทยดำเนินการใช้แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) มาเป็นระยะเวลาครึ่งแผนฯ แล้ว ดังนั้น เพื่อให้รายงานดังกล่าวเอื้ออำนวยต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและปรับแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ได้ทันการณ์ จึงได้มีการขยายขอบเขตของการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลออกไปอีก 2 ปี โดยประกอบด้วยเนื้อหา รวม 13 บท ดังนี้

- บทที่ 1 พระราชจักรีวงศ์และการมาตรฐานสุขไทย
- บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานประเทศไทย
- บทที่ 3 แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)
- บทที่ 4 สถานการณ์และแนวโน้มของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
- บทที่ 5 สถานสุขภาพและปัญหาสุขภาพของคนไทย
- บทที่ 6 ระบบบริการสุขภาพไทย
- บทที่ 7 ระบบบริหารงานของกระทรวงสาธารณสุข
- บทที่ 8 โครงการและกิจกรรมสำคัญทางด้านสุขภาพที่ดำเนินการในประเทศไทย
- บทที่ 9 สุขภาพกับพลวัตทางเศรษฐกิจ
- บทที่ 10 ระบบสุขภาพกับการค้าระหว่างประเทศ
- บทที่ 11 การปฏิรูประบบสุขภาพและการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ
- บทที่ 12 ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพ
- บทที่ 13 การพัฒนาสาธารณสุขระหว่างประเทศ

กระทรวงสาธารณสุข หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในทุกมิติที่เกี่ยวกับสุขภาพ และนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพที่ยั่งยืนต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญภาพ	๗
บทที่ 1 พระราชจักรีวงศ์และการสาธารณสุขไทย	1
1. ยุคฟื้นฟูวิทยาการแพทย์แผนไทย (พ.ศ. 2325 - พ.ศ. 2394)	1
2. ยุคบ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง	2
3. ยุคบุกเบิกของการแพทย์และการสาธารณสุขแผนปัจจุบัน (พ.ศ. 2460 - พ.ศ. 2472)	3
4. ยุคกำเนิดกระทรวงสาธารณสุข	4
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานประเทศไทย	13
1. ที่ตั้ง อาณาเขตและพรมแดน	13
2. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของไทย	14
3. ประชากร ภาษาและศาสนา	14
4. เศรษฐกิจ	15
5. ระบบการปกครองของไทย	16
บทที่ 3 แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	21
1. แนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	21
2. ภาพลักษณ์ระบบสุขภาพไทย	21
3. วิสัยทัศน์การพัฒนาสุขภาพประชาชน	23
4. พันธกิจหลัก : การระดมพลังทั้งสังคมเพื่อสร้างสุขภาพ (All for Health)	23
5. วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	23
6. เป้าหมายของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	23
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพ	25
8. โครงสร้างแผนงาน / โครงการในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	31
9. วิวัฒนาการของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	32
บทที่ 4 สถานการณ์และแนวโน้มของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ	39
1. สถานการณ์และแนวโน้มด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	40
2. สถานการณ์และแนวโน้มด้านการศึกษา	59

	3. สถานการณ์และแนวโน้มด้านประชากร ครอบครัวและการอพยพย้ายถิ่น	67
	4. คุณภาพชีวิตของคนไทย	79
	5. ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม	82
	6. สถานการณ์และแนวโน้มด้านการเมืองและการปกครอง	83
	7. สถานการณ์และแนวโน้มด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	96
	8. สถานการณ์และแนวโน้มด้านโครงสร้างพื้นฐาน	114
	9. สถานการณ์และแนวโน้มด้านเทคโนโลยี	120
	10. พฤติกรรมสุขภาพ	121
บทที่ 5	สถานสุขภาพและปัญหาสุขภาพของคนไทย	167
	1. ดัชนีชี้วัดสภาวะสุขภาพทางกายในภาพรวม	167
	2. ดัชนีชี้วัดสภาวะสุขภาพจิต	174
	3. การเปลี่ยนผ่านทางระบาดวิทยา	175
บทที่ 6	ระบบบริการสุขภาพไทย	239
	1. ทรัพยากรสุขภาพ	240
	2. การบริหารจัดการระบบสาธารณสุข	304
	3. โครงสร้างองค์กรในการดำเนินงานด้านสาธารณสุข	311
	4. บริการสุขภาพ	315
	5. การคลังสาธารณสุขไทย	319
	6. ปัญหาระบบสุขภาพไทย	332
บทที่ 7	ระบบบริหารงานของกระทรวงสาธารณสุข	351
	1. กว่าจะมาเป็นกระทรวงสาธารณสุข	351
	2. กระทรวงสาธารณสุข : ปัจจุบันและแนวโน้มอนาคต	355
	3. แผนงาน / โครงการของกระทรวงสาธารณสุข	362
	4. กำลังคนของกระทรวงสาธารณสุข	362
	5. งบประมาณของกระทรวงสาธารณสุข	369
	6. สรุปการปรับตัวของกระทรวงสาธารณสุขใน พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2547	383
บทที่ 8	โครงการและกิจกรรมสำคัญทางด้านสุขภาพที่ดำเนินการในประเทศไทย	385
	1. การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	385
	2. การสร้างเสริมสุขภาพ	385
	3. การป้องกันและควบคุมโรค	389
	4. การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	392
	5. การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ	392
	6. การพัฒนาระบบสุขภาพภาคประชาชน	392
	7. การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ	393
	8. การพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ	395

	หน้า
9. การวิจัยด้านสุขภาพ	396
10. การพัฒนาสาธารณสุขระหว่างประเทศ	396
บทที่ 9 สุขภาพกับพลวัตทางเศรษฐกิจ	401
1. สุขภาพและระบบบริการสุขภาพในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ(พ.ศ. 2521- พ.ศ.2530)	401
2. ระบบสุขภาพในช่วงเศรษฐกิจขยายตัว (พ.ศ. 2531 - พ.ศ. 2539)	403
3. วิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ.2540 และผลกระทบต่อสุขภาพ	405
4. ยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในการตอบสนองต่อวิกฤตเศรษฐกิจ	409
5. สุขภาพในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัว (ตั้งแต่ พ.ศ. 2545)	412
บทที่ 10 ระบบสุขภาพกับการค้าระหว่างประเทศ	415
1. องค์การการค้าโลก (World Trade Organization-WTO)	416
2. ข้อตกลงพหุภาคีด้านการค้าผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ	420
3. การเปิดเสรีทางการค้าบริการ - GATS	421
4. ข้อตกลงทรัพย์สินทางปัญญา (TRIPS)	423
5. บทสรุป	425
บทที่ 11 การปฏิรูประบบสุขภาพและการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ	429
1. ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูประบบสุขภาพ	429
2. การปฏิรูปโรงพยาบาลในภาครัฐ	432
3. การกระจายอำนาจและการถ่ายโอนอำนาจในภาคสาธารณสุข	434
4. การดำเนินการในการกระจายอำนาจ	438
5. ความคืบหน้าในการดำเนินการ	440
บทที่ 12 ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพ	441
1. ความหมายและที่มา	441
2. องค์การประชาสังคมในประเทศไทย	443
3. ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพในประเทศไทย	444
4. แนวโน้มอนาคต	447
บทที่ 13 การพัฒนาสาธารณสุขระหว่างประเทศ	449
1. ขอบเขต หน้าที่ องค์กร และกลไกของการสาธารณสุขระหว่างประเทศ	449
2. องค์กร/กลไกด้านการสาธารณสุขระหว่างประเทศ	450
3. ความสำเร็จของไทยในเวทีสาธารณสุขระหว่างประเทศ (พ.ศ. 2543 - 2547)	453
4. การวิเคราะห์สถานการณ์ของการสาธารณสุขระหว่างประเทศในประเทศไทย	455
5. แนวทางการพัฒนาการสาธารณสุขระหว่างประเทศในอนาคต	456
เอกสารอ้างอิง	461

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
บทที่ 2	
2.1	16
บทที่ 3	
3.1	23
3.2	32
บทที่ 4	
4.1	45
4.2	45
4.3	46
4.4	50
4.5	52
4.6	52
4.7	53
4.8	54
4.9	56
4.10	58
4.11	60
4.12	62
4.13	63
4.14	63
4.15	64
4.16	65
4.17	66
4.18	75

4.19	ระดับพัฒนาการและเซาวิปัญญาของเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2544	76
4.20	เด็กและผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง พ.ศ.2536 - พ.ศ. 2546	76
4.21	อัตราร้อยละของผู้ย้ายถิ่น จำแนกตามประเภทของการย้ายถิ่น และภาคที่อยู่ในปัจจุบัน พ.ศ.2535 - พ.ศ.2545	78
4.22	ดัชนีคุณภาพชีวิต (Human Development Index) ของประเทศต่างๆ พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2545	80
4.23	ดัชนีวัดความยากจน พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2545	81
4.24	ดัชนีความก้าวหน้าของคนจำแนกตามภาคและจังหวัดที่มีคะแนนสูงสุดห้าอันดับแรก พ.ศ. 2546	82
4.25	เวลาว่างโดยเฉลี่ยของประชากร จำแนกตามเขตการปกครอง พ.ศ. 2544	83
4.26	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา	84
4.27	ดัชนีคอร์รัปชันของประเทศต่างๆ พ.ศ. 2541 - พ.ศ. 2546	86
4.28	มูลค่าเฉลี่ยของเงินสินบนที่ถูกเรียกในแต่ละครัวเรือน จำแนกตามหน่วยงาน พ.ศ. 2542	87
4.29	ประสิทธิภาพของระบบราชการต่อการพัฒนาธุรกิจของประเทศต่างๆ พ.ศ. 2546	88
4.30	การเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนแรกเข้าของภาคราชการและภาคเอกชน พ.ศ. 2538/2539, พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545	90
4.31	รายได้และรายจ่ายของส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเทียบเป็นร้อยละของ GDP	94
4.32	โครงสร้างรายได้ส่วนท้องถิ่น (ร้อยละ)	94
4.33	การเปรียบเทียบเงินเดือนและค่าตอบแทนของกำลังคนด้านสุขภาพ ในโรงพยาบาลรัฐและเอกชน พ.ศ. 2540	95
4.34	ระดับความเป็นกรด-ด่าง (pH) เฉลี่ยของน้ำฝน พ.ศ. 2539 - พ.ศ.2545	100
4.35	ร้อยละของคุณภาพน้ำในแม่น้ำทั่วไปและแม่น้ำเจ้าพระยา พ.ศ.2535 -พ.ศ. 2546	101
4.36	ปริมาณการนำเข้าของเคมีวัตถุ พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2546	103
4.37	ร้อยละของประเภทน้ำบริโภคของคนไทย จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2529 - พ.ศ. 2544	105
4.38	คุณภาพน้ำบริโภคในประเทศไทย พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2546	106
4.39	ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2546	107
4.40	พฤติกรรมการถ่ายอุจจาระในส้วมของประชาชนในประเทศไทย พ.ศ. 2544	108
4.41	ประมาณการผลกระทบและค่าใช้จ่ายสุขภาพที่เกิดขึ้นจากมลพิษทางอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ₁₀) ใน 6 เมืองใหญ่ประเทศไทย พ.ศ. 2543	109
4.42	ผลการตรวจวิเคราะห์สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและสารเร่งการเจริญเติบโตในอาหารประเภทต่างๆ ตามระบบงานปกติ พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2546	112
4.43	ผลการตรวจวิเคราะห์สารปนเปื้อนในอาหารสดจากตลาดสดทั่วประเทศตามโครงการ ความปลอดภัยด้านอาหาร พ.ศ. 2546	113
4.44	การเฝ้าระวังความปลอดภัยของผักและผลไม้สด พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2545	113
4.45	โครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารของประเทศต่างๆ พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2545	115
4.46	ประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ต จำแนกตามเขตการปกครองและภาค พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2546	116
4.47	การเปรียบเทียบความแพร่หลายของการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศแถบเอเชียแปซิฟิก พ.ศ. 2541, พ.ศ. 2543 และ พ.ศ. 2545	117

ตารางที่	หน้า
4.48 ร้อยละของครัวเรือนที่มีเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2545	118
4.49 การมีไฟฟ้าใช้ของหมู่บ้านระหว่าง พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2546	119
4.50 DALYs ที่เกิดจากปัจจัยเสี่ยงในคนไทย พ.ศ. 2542	122
4.51 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสิ่งที่คำนึงถึงในการเลือกซื้ออาหาร พ.ศ. 2544	123
4.52 การเปลี่ยนแปลงระดับและความชุกของปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด ในประชากรไทย (อายุ 35-59 ปี)	125
4.53 เปรียบเทียบกลุ่มชนมจำแนกตามผลการสำรวจรายการที่ร้านค้าปลีกขายดี และรายการที่เด็กนิยมบริโภค พ.ศ. 2546	126
4.54 ร้อยละของผู้เป็นโรคฟันผุในกลุ่มอายุต่างๆ เปรียบเทียบจากการสำรวจภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2527, พ.ศ. 2532, พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2544	126
4.55 ค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด(DMFT) ในกลุ่มอายุต่างๆ เปรียบเทียบจากการสำรวจภาวะทันตสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2527, พ.ศ. 2532, พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2543 - 2544	127
4.56 หมวดที่ใช้จ่ายค่าขนมของเด็กประถมศึกษา	127
4.57 สถานที่กระจายยาของประเทศไทย (ร้อยละของมูลค่ายาทั้งหมด)	128
4.58 การใช้จ่ายปฏิชีวนะโดยไม่มีข้อบ่งชี้ที่เหมาะสม รวบรวมจากรายงาน 11 ฉบับ	129
4.59 ปริมาณการบริโภคบุหรี่ของคนไทย พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2546	132
4.60 จำนวนผู้สูบบุหรี่และสัดส่วนของการเป็นผู้สูบบุหรี่ พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2546	133
4.61 สัดส่วนของการเป็นผู้สูบบุหรี่เป็นประจำในกลุ่มอายุ 11 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ พ.ศ. 2542, พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2546	134
4.62 อัตราร้อยละของประชากรที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่ใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นประจำ จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์ที่สูบบมากที่สุด	135
4.63 สัดส่วนการตลาดของบุหรี่โรงงานยาสูบและบุหรือนำเข้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2546	135
4.64 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย พ.ศ.2531 - พ.ศ.2546	138
4.65 จำนวนผู้ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ และสัดส่วนของการเป็นผู้ดื่มสุรา พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2546	139
4.66 อัตราการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ ของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	139
4.67 ร้อยละของประชากรที่ดื่มสุรา จำแนกตามความถี่ของการดื่มสุรา พ.ศ. 2539, พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2546	140
4.68 ร้อยละของประชากรที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำแนกตามอายุที่เริ่มดื่มและเหตุผลในการดื่ม พ.ศ. 2534, พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2544	140
4.69 มูลค่าการโฆษณาเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	142
4.70 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มผสมคาเฟอีน (เครื่องดื่มบำรุงกำลัง) พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2546	143
4.71 จำนวนและความชุก (Prevalence) และความชุกที่ปรับแล้ว (Adjusted prevalence) ดื่มเครื่องดื่มประเภทต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ	144
4.72 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มในปัจจุบัน ที่ระบุเหตุผลที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีคาเฟอีนประเภทต่างๆ พ.ศ. 2543	144
4.73 สถิติการจับกุมยาบ้า พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2546	145
4.74 ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล ประเทศไทย พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2545	146

ตารางที่

หน้า

4.75	จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการบำบัดรักษาการติดสารเสพติด พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2545	147
4.76	อัตราร้อยละการใช้ยา/สารเสพติด ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในสถานศึกษา พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2542	147
4.77	ผลการประมาณการจำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. 2544	148
4.78	ผลการประมาณการจำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจำแนกตามประเภทของยาเสพติด พ.ศ. 2544	148
4.79	จำนวนประชากรทั่วประเทศที่ใช้สารเสพติด จำแนกตามชนิดและระยะเวลาที่ใช้ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2546	149
4.80	อัตราร้อยละของคนไทยที่ออกกำลังกายเป็นประจำ พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2545	150
4.81	อัตราร้อยละของประชาชนที่ออกกำลังกาย จำแนกตามความถี่ในการปฏิบัติต่อสัปดาห์ พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2545	151
4.82	อัตราร้อยละของประชาชนที่ออกกำลังกายจำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติในแต่ละวัน พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2545	151
4.83	อัตราร้อยละของประชาชนที่ออกกำลังกายจำแนกตามประเภทของการออกกำลังกาย พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2545	152
4.84	อัตราร้อยละของประชาชนที่ออกกำลังกาย จำแนกตามสถานที่ออกกำลังกาย พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2545	152
4.85	แสดงสถานที่ออกกำลังกาย จำแนกตามประเภท	153
4.86	ชมรมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2546	153
4.87	อัตราร้อยละของประชาชนที่ไม่ออกกำลังกาย จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ออกกำลังกาย พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2545	154
4.88	อัตราส่วนของประชากรวัยแรงงาน จำแนกตามระยะเวลาการนอนหลับในแต่ละวัน พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2540	154
4.89	เวลาที่ใช้โดยเฉลี่ยในการนอนและพักผ่อนหย่อนใจแต่ละวันนับเป็นชั่วโมง จำแนกตามเพศและอายุ พ.ศ. 2544	155
4.90	อัตราของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปที่ใช้บริดจ์ฟันด์ จำแนกตามการใช้เข็มขัดนิรภัย	156
4.91	อัตราของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปที่ใช้เข็มขัดนิรภัยรถยนต์ จำแนกตามการสวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่	156
4.92	รูปแบบการใช้บริการสุขภาพเมื่อเจ็บป่วย (หน่วย : ร้อยละ)	163
4.93	ร้อยละของประชากร จำแนกตามการใช้บริการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2546	164
4.94	ร้อยละของประชากรที่ใช้บริการส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามสถานที่ใช้บริการ พ.ศ. 2546	165

บทที่ 5

5.1	อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรไทย เปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ	168
5.2	อายุคาดเฉลี่ยของคนไทยเมื่อแรกเกิด(Life Expectancy at Birth)	169
5.3	อัตราทารกตายและอัตราตายของเด็กต่ำกว่า 5 ปีต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน เปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ พ.ศ. 2523, พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545	172
5.4	อัตราป่วยด้วยโรคทางจิตต่อประชากร 100,000 คน พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544	174
5.5	ร้อยละของสาเหตุของ Disability Adjusted Life Years (DALYs) Loss ของประชากรไทย พ.ศ. 2542 จำแนกตามกลุ่มอายุ	177

ตารางที่	หน้า
5.6 แสดงโรคที่เป็นสาเหตุสำคัญของการสูญเสียปีสุขภาวะ (DALYs Loss) ในประเทศไทย พ.ศ. 2542 จำแนกตามเพศ	178
5.7 อัตราการเป็นโรคขาดสารอาหารในเด็กอายุ 0-5 ปี จำแนกตามภาค พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	180
5.8 ร้อยละของการครอบคลุมวัคซีนป้องกันโรคติดต่อที่สำคัญในประชาชนกลุ่มเป้าหมาย พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2545	183
5.9 อุบัติการณ์การป่วยด้วยโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนที่สำคัญประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	185
5.10 อัตราความชุกของโรคหนองพยาธิที่พบบ่อย (ร้อยละ)	187
5.11 การป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วง (episode) ครั้ง/คน/ปี ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี	192
5.12 การคาดประมาณจำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์, ผู้เสียชีวิตและป่วยจากโรคเอดส์ พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2563	199
5.13 อุบัติการณ์ของโรคมะเร็งที่พบมากในสตรีไทย พ.ศ. 2533, พ.ศ. 2536, พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2542	203
5.14 ร้อยละของการพบมะเร็งอวัยวะสืบพันธุ์ใน ในจังหวัดที่เป็นศูนย์ทะเบียนมะเร็ง	204
5.15 อัตราการเกิดโรคมะเร็งอวัยวะสืบพันธุ์สตรีกลุ่มอายุ 15-59 ปีต่อประชากร 100,000 คน พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2542 จำแนกตามอวัยวะที่เกิดและกลุ่มอายุ	205
5.16 การประมาณการผู้ป่วยโรคมะเร็งเต้านมในสตรีสหรัฐอเมริกาจำแนกตามอายุ พ.ศ. 2540	205
5.17 แสดงอายุผู้ป่วยมะเร็งเต้านมของสตรีในประเทศไทย ปี 2526 - ปี 2547	206
5.18 การตรวจหาระดับ Cholinesterase ในเกษตรกรและการป่วย การตายด้วยโรคพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2545	207
5.19 จำนวนอุบัติเหตุ จำนวนผู้เสียชีวิต จำนวนผู้บาดเจ็บและค่าประมาณทรัพย์สินเสียหาย พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2545	211
5.20 จำนวนและร้อยละของการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุจากการขนส่ง จำแนกตามกลุ่มอายุ พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2545	212
5.21 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนอุบัติเหตุกับยอดจำหน่ายรถยนต์โดยรวม พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2545	213
5.22 มูลค่าความสูญเสียของเศรษฐกิจจากอุบัติเหตุจากรถยนต์บนท้องถนนที่พัฒนาโดยสถาบันวิจัยเพื่อ การพัฒนาประเทศไทย (TDRI)	213
5.23 การบาดเจ็บ และเสียชีวิต จำแนกตามประเภทของพาหนะ พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2545	214
5.24 อุบัติการณ์โรคมะเร็งตับต่อประชากร 100,000 คน ของประเทศไทย พ.ศ. 2536, พ.ศ. 2539 และ พ.ศ. 2542	223
5.25 สัดส่วน (ร้อยละ) ของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคหรือมีอาการของโรคที่พบบ่อย จำแนกตามกลุ่มอายุ พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2545	226
5.26 สัดส่วน (ร้อยละ) ของผู้สูงอายุไทยที่เป็นโรคหรือมีอาการของโรคที่พบบ่อย จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2545	227
5.27 แนวโน้มอัตราความชุกของโรคความดันโลหิตสูงของประชากรสูงอายุไทย ในเขตเมืองและเขตชนบท พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2541	227
5.28 เปรียบเทียบความชุกของโรคสมองเสื่อมของประชากรสูงอายุไทยกับสหรัฐอเมริกา	228
5.29 อัตราการตายด้วยโรคเบาหวาน หัวใจ มะเร็ง อัมพาต ตับ ไต ปอดอักเสบ และอุบัติเหตุจากการ ขนส่งต่อประชากรผู้สูงอายุ 100,000 คน พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2546	230

ตารางที่

หน้า

5.30	จำนวนและร้อยละของคนพิการไทย พ.ศ. 2517 - พ.ศ. 2545	231
5.31	สัดส่วน (ร้อยละ) ของผู้พิการที่เป็นโรคหรือมีอาการของโรคที่พบบ่อย จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2544	232
5.32	การตรวจพบ Enterovirus 71 พ.ศ. 2541 - พ.ศ. 2545	237
5.33	ลักษณะและประวัติเสี่ยงของผู้ป่วยยืนยัน ผู้ป่วยสงสัย ผู้ป่วยตัดออก และผู้ป่วย Influenza ไม่ทราบ subtype	238

บทที่ 6

6.1	จำนวนการรับนักศึกษาแพทย์ของประเทศไทย ปีการศึกษา 2540 - 2546	241
6.2	แผนการรับนักศึกษาแพทย์ของไทย ปีการศึกษา 2547 - 2556	241
6.3	แพทย์ที่สำเร็จการศึกษาและคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2540 - 2549	242
6.4	คาดประมาณจำนวนแพทย์ที่ปฏิบัติงาน พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2563	243
6.5	การกระจายแพทย์จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	244
6.6	สัดส่วนการกระจายแพทย์จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2545	246
6.7	จำนวนและสัดส่วนการสูญเสียแพทย์สุทธิเมื่อเทียบกับแพทย์จบใหม่บรรจุเข้ารับราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2537 - 2546	251
6.8	แสดงภาระงานของแพทย์ พ.ศ. 2545	252
6.9	จำนวนการรับนักศึกษาทันตแพทยศาสตร์ของประเทศไทย ปีการศึกษา 2540 - 2547	252
6.10	แผนการรับนักศึกษาทันตแพทย์ของไทย ปีการศึกษา 2548 - 2557	253
6.11	จำนวนทันตแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาและคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2540 - 2549	253
6.12	คาดประมาณจำนวนทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานและสัดส่วนทันตแพทย์ต่อประชากร พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2573	254
6.13	การกระจายทันตแพทย์ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	255
6.14	การกระจายของทันตแพทย์ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2542 - พ.ศ. 2546	257
6.15	สัดส่วนการกระจายทันตแพทย์ จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2545	258
6.16	การกระจายทันตแพทย์ จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2542 - พ.ศ. 2546	260
6.17	จำนวนการรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์และแผนการรับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ของประเทศไทย ปีการศึกษา 2540 - 2549	261
6.18	จำนวนเภสัชกรที่สำเร็จการศึกษาและคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2540 - 2549	261
6.19	การกระจายเภสัชกร จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	263
6.20	สัดส่วนการกระจายเภสัชกร จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2545	265
6.21	แผนการรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของประเทศไทย ปีการศึกษา 2540 - 2557	267
6.22	จำนวนพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาและคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2540 - 2549	268
6.23	การกระจายพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	269
6.24	สัดส่วนการกระจายพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2545	271
6.25	แสดงภาระงานของพยาบาลวิชาชีพ พ.ศ. 2545	272
6.26	เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จำแนกตามภาค พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2546	274
6.27	สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ พ.ศ. 2546	275

6.28	สถานบริการสาธารณสุขในภาคเอกชน พ.ศ. 2546	277
6.29	สถานพยาบาลที่ไม่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2546	278
6.30	การกระจายเตียง จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	281
6.31	สัดส่วนการกระจายโรงพยาบาล จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2545	283
6.32	สัดส่วนการกระจายเตียง จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2545	284
6.33	จำนวนแพทย์ เตียง และโรงพยาบาลชุมชนในทศวรรษที่ผ่านมา	286
6.34	จำนวนแพทย์ เตียง ในโรงพยาบาลเอกชน พ.ศ. 2513 - พ.ศ. 2546	287
6.35	จำนวนสถานพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนและเตียง จำแนกตามภาครัฐและเอกชน พ.ศ. 2545	288
6.36	โรงพยาบาลเอกชนที่รักษาโรคทั่วไปและเฉพาะโรค จำแนกตามจำนวนเตียง พ.ศ. 2546	289
6.37	การกระจายสถานอนามัย จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522, พ.ศ. 2530, พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2546	291
6.38	การกระจายร้านขายยาแผนปัจจุบัน แผนปัจจุบันเฉพาะบรรจุเสร็จและแผนโบราณ พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	293
6.39	แสดงมูลค่าการผลิตและการนำส่งเข้ายาแผนปัจจุบัน (สำหรับมนุษย์) พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2545	295
6.40	อุปกรณ์การแพทย์ที่สำคัญและการกระจาย	298
6.41	มูลค่าการนำเข้าเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่สำคัญของประเทศไทย พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2546 (ล้านบาท)	300
6.42	มูลค่าการส่งออกเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ของประเทศไทย พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2546 (ล้านบาท)	301
6.43	พ.ร.บ. ที่กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบเองโดยตรง	306
6.44	ข้อมูลองค์กรเอกชนที่ขอ/ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2547	312
6.45	ข้อมูลองค์กรเอกชนด้านเอดส์ที่ขอ/ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2547	313
6.46	จำนวนสถาบันการศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาของภาคเอกชน พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2546 จำแนกตามสาขาต่างๆ	314
6.47	จำนวนผู้รับบริการประเภทผู้ป่วยนอกของ รพศ. / รพท. รพช./รพ.สาขา และ สอ./สสช. พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	318
6.48	ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ มูลค่าปัจจุบัน พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2545 (ล้านบาท)	321
6.49	สัดส่วนของแหล่งรายจ่ายเพื่อสุขภาพในภาพรวมของประเทศไทย พ.ศ.2523 - พ.ศ. 2545 ในมูลค่า พ.ศ. 2531	323
6.50	ค่าใช้จ่ายด้านยาและค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2545 (ล้านบาท)	324
6.51	ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเปรียบเทียบประเทศต่างๆ ในเอเชีย	325
6.52	แบบแผนรายจ่ายเพื่อสุขภาพของครัวเรือน (บาทต่อเดือน) พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2545	327
6.53	การจัดสรรงบประมาณด้านการจัดบริการสาธารณสุขภาครัฐเปรียบเทียบ พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2547	330

ตารางที่

หน้า

6.54	การจัดสรรงบประมาณด้านสาธารณสุข จำแนกตาม 11 กิจกรรมหลัก, เขตพื้นที่และหมวดรายจ่ายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5, 6, 7, 8	332
6.55	การกระจายทรัพยากรสุขภาพรายภาค พ.ศ. 2546	333
6.56	อัตราส่วนเทคโนโลยีทางการแพทย์ราคาแพงต่อประชากรหนึ่งล้านคน และดัชนีความแตกต่าง (Discrepancy index) รายภาค พ.ศ. 2546	335
6.57	อัตราส่วน CT scanner ต่อประชากรหนึ่งล้านคน และดัชนีความแตกต่าง(Discrepancy index) รายภาค พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2541 - พ.ศ. 2546	335
6.58	การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายด้านสุขภาพต่อหัว จำแนกตามภาค (ณ ราคาคงที่ ปี 2546)	336
6.59	พฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในเขตที่อยู่อาศัยและภาค พ.ศ. 2531, พ.ศ. 2542, พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2547	337
6.60	อัตราตายทารกในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล พ.ศ. 2507 - พ.ศ. 2539	338
6.61	ดัชนีสุขภาพของคนไทย จำแนกตามภาค พ.ศ. 2545	338
6.62	ร้อยละของค่าใช้จ่ายสุขภาพของครัวเรือน จำแนกตามกลุ่มเดชีส์ พ.ศ. 2545	339
6.63	สัดส่วนของการได้รับประโยชน์จากรัฐกรณ์โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของครัวเรือน 10 กลุ่มเดชีส์ พ.ศ. 2545	340
6.64	การใช้เตียงของสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2545	341
6.65	อัตราส่วนจำนวนเตียงต่อแพทย์ จำนวนเตียงต่อพยาบาล, ผู้ป่วยในต่อแพทย์, ผู้ป่วยในต่อพยาบาล และจำนวนผู้ป่วยนอกต่อแพทย์ พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2545	342
6.66	ความทุกข์ที่เกิดจากการใช้บริการสุขภาพของผู้ป่วยนอก จำแนกตามประเภทสถานบริการสุขภาพ พ.ศ. 2541	343
6.67	ความพึงพอใจของประชากรต่อการใช้บริการในสถานพยาบาล พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2546	344
6.68	ความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการประกันสุขภาพถ้วนหน้าต่อการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ.2545 และ พ.ศ. 2546	345
6.69	ร้อยละการมีหลักประกันสุขภาพของประชาชนไทย พ.ศ. 2534, พ.ศ. 2539, พ.ศ. 2544, พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2547	347
6.70	ร้อยละการมีหลักประกันสุขภาพของประชาชนในและนอกเขตเทศบาล พ.ศ. 2534, พ.ศ. 2539, พ.ศ. 2544, พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2547	348
6.71	ความคุ้มครองของระบบประกันสุขภาพและสวัสดิการรักษาพยาบาล	348
6.72	อัตราป่วยและสัดส่วนการใช้บริการในสถานพยาบาลตามประเภทสวัสดิการ พ.ศ. 2534, พ.ศ. 2539, พ.ศ. 2544, พ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2547	349

บทที่ 7

7.1	จำนวนข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานของรัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2546	363
7.2	จำนวนพนักงานของรัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามสาขา/วิชาชีพ พ.ศ. 2546	364
7.3	กำลังคนของกระทรวงสาธารณสุข (ไม่รวมลูกจ้างประจำ) จำแนกตามกลุ่ม/สายงานสำคัญที่มีคนครองตำแหน่งจริง พ.ศ. 2546	367

ตารางที่	หน้า
7.4	งบประมาณกระทรวงสาธารณสุข มูลค่าปัจจุบันและมูลค่าจริง 373
7.5	งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2547 375
7.6	การจัดสรรงบประมาณตามลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญในช่วงครึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2547) 377
7.7	งบประมาณที่ได้รับของกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2540-2547 (มูลค่าปัจจุบัน) 379
7.8	งบประมาณสวัสดิการรักษายาบาลผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ยากจน 381 ควรช่วยเหลือเกื้อกูล พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2547
บทที่ 8	
8.1	จำนวนผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ระดับกลางและระดับต้น พ.ศ. 2538 - 2546 395
บทที่ 9	
9.1	ค่าใช้จ่ายสวัสดิการรักษายาบาลของข้าราชการ พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2546 404
9.2	โรงพยาบาลที่ทำสัญญากับสำนักงานประกันสังคม พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2548 409
9.3	ผลการดำเนินการจัดซื้อร่วมและมูลค่าประมาณการประหยัด พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2546 411
9.4	พฤติกรรมการใช้บริการสุขภาพของคนไทย 413
บทที่ 11	
11.1	เปรียบเทียบรูปแบบการกระจายอำนาจ 437
บทที่ 13	
13.1	ลำดับเหตุการณ์สำคัญของการสาธารณสุขระหว่างประเทศ 450
13.2	องค์กรสาธารณสุขระหว่างประเทศ และจุดอ่อน จุดแข็ง 452
13.3	10 ประเทศแรกที่ได้รับผู้ได้ทุนจากองค์การอนามัยโลก พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2539 456

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
บทที่ 2	
2.1 แผนที่ประเทศไทย	13
2.2 การนับถือศาสนาของคนไทย	15
2.3 ระบบการปกครองไทยในปัจจุบัน	19
บทที่ 3	
3.1 ภาพลักษณ์ระบบสุขภาพไทย	22
3.2 ยุทธศาสตร์/ยุทธวิธีในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	29
3.3 ยุทธศาสตร์แผน 9 ของกระทรวงสาธารณสุขในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	30
3.4 โครงสร้างแผนงาน/งานในแผนพัฒนาสุขภาพ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549)	31
บทที่ 4	
4.1 ความเชื่อมโยงและพลวัตที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ	39
4.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัว พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2546 (ราคาตลาด)	40
4.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยต่อหัวประชากรที่คิดเป็น US\$ พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2546	41
4.4 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยของประเทศไทย	41
4.5 สัดส่วนความยากจนของประเทศไทยวัดจากรายได้ พ.ศ. 2505 - พ.ศ. 2545	42
4.6 สัดส่วนของเศรษฐกิจ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2546	43
4.7 ส่วนแบ่งรายได้ของประชากรไทย แยกเป็น 5 กลุ่ม ตามระดับรายได้	44
4.8 ระดับการเปิดประเทศและสัดส่วนการค้าของไทยในตลาดโลก พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2546	47
4.9 ค่าใช้จ่ายด้านยา ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2545	48
4.10 ร้อยละค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของครัวเรือน พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2545	49
4.11 การเติบโตตามมูลค่าจริงของค่าใช้จ่ายด้านยา ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2545 (ถือมูลค่า พ.ศ. 2536 = 100)	51
4.12 อัตราการตายและการประสูติอันตรรายเนื่องจากการทำงานของคนงานใน พ.ศ. 2517 - พ.ศ. 2546	59
4.13 อัตราการรู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปของประเทศไทย พ.ศ. 2513 - พ.ศ. 2553	61
4.14 อัตราการเรียนต่อของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2537 - 2546	64
4.15 การเปรียบเทียบอัตราการคงอยู่ของนักเรียนปีการศึกษา 2529 - 2540 และปีการศึกษา 2535 - 2546	65
4.16 ผลการแข่งขันโอลิมปิกทางวิชาการเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ ใน พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2547	67
4.17 อัตราการคุมกำเนิดของประเทศไทยตั้งแต่เริ่มดำเนินการวางแผนครอบครัวจนถึง พ.ศ. 2544	68
4.18 อัตราการเจริญพันธุ์รวมยอดประเทศไทยและการคาดการณ์ พ.ศ. 2507 - พ.ศ. 2573	68

ภาพที่	หน้า
4.19 อัตราเพิ่มของประชากรไทยและการคาดการณ์ พ.ศ. 2513 - พ.ศ. 2563	69
4.20 จำนวนประชากรไทยทั่วประเทศและการคาดการณ์ถึง พ.ศ. 2568	69
4.21 สัดส่วนร้อยละของประชากรกลุ่มอายุสำคัญ พ.ศ. 2480 - พ.ศ. 2568	70
4.22 อัตราส่วนพึ่งพิงทางอายุ พ.ศ. 2480 - พ.ศ. 2568	70
4.23 พีระมิดประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2503, พ.ศ. 2533, พ.ศ. 2543, พ.ศ. 2553, พ.ศ. 2563 และ พ.ศ.2568 กับประเทศสวีเดน เดนมาร์ก และญี่ปุ่น ในปัจจุบัน	71
4.24 ขนาดของครัวเรือนเฉลี่ยของประเทศไทยและคาดการณ์ถึง พ.ศ. 2563	73
4.25 อัตราของประชากรอายุ 3 - 5 ปี ที่เข้าเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2546	74
4.26 การคาดประมาณประชากรเขตเมืองและชนบท	77
4.27 คุณภาพการให้บริการของหน่วยงานราชการ พ.ศ. 2542	88
4.28 สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรของภาครัฐต่องบประมาณรายจ่ายประเทศ พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2545	89
4.29 ความแตกต่างของผลตอบแทนภาคเอกชนและภาครัฐราชการ พ.ศ. 2534, พ.ศ. 2539 พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2545	91
4.30 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ได้งานทำ จำแนกตามประเภทการจ้างงาน พ.ศ. 2517 - พ.ศ. 2545	92
4.31 สัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ทั้งหมด พ.ศ. 2504 - พ.ศ. 2543	96
4.32 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าในปัจจุบันและความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าในอนาคต พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2554	98
4.33 ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนเฉลี่ย 24 ชั่วโมง สูงสุดบริเวณริมถนนในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2546	99
4.34 ระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชั่วโมงสูงสุดบริเวณริมถนนในกรุงเทพฯ ปริมาณพลและเมืองใหญ่ในพื้นที่ต่างจังหวัด พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2546	102
4.35 อัตราการมีสัมมฤกษ์สุลักษณะ พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2544	108
4.36 ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเนื่องจากฝุ่น PM ₁₀ ในกรุงเทพฯ พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2563	110
4.37 อัตราการมีน้ำดื่มสะอาดเพียงพอ พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2546	119
4.38 ร้อยละของภาระโรคที่เกิดจากปัจจัยเสี่ยงในคนไทย พ.ศ. 2542	121
4.39 ปริมาณการบริโภคน้ำตาลทรายภายในประเทศ พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2546	123
4.40 อัตราความชุกภาวะอ้วนในประเทศไทย จำแนกตามอายุ พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2538	124
4.41 สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านยาต่อค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ในประเทศต่างๆ เปรียบเทียบกับประเทศไทย	128
4.42 ร้อยละของผู้แทนครัวเรือน จำแนกตามพฤติกรรมการอ่านฉลากยาก่อนการใช้จ่าย พ.ศ. 2544	130
4.43 มูลค่าการโฆษณาอาหารและเครื่องดื่ม พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	130
4.44 ค่าเฉลี่ยจำนวนบุหรี่ยี่สิบต่อวันของประชากรที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2546	134
4.45 เปรียบเทียบการบริโภคแอลกอฮอล์ต่อคน พ.ศ. 2543	137

ภาพที่

หน้า

4.46	ปริมาณจำหน่ายสุรา เบียร์และไวน์ และปริมาณแอลกอฮอล์ต่อประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2531 - พ.ศ. 2546	141
4.47	จำนวนโรงงานผลิตสุรา เบียร์ และไวน์ ปี พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2546	141
4.48	อัตราร้อยละของคนไทยที่ออกกำลังกายเป็นประจำ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2545	150
4.49	สัดส่วนของประชากรที่ขับซักรถภายหลังการดื่มสุรา จำแนกตามเพศ	157
4.50	อัตราการใช้อุปกรณ์อนามัยในหญิงขายบริการ พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	158
4.51	สัดส่วนของกลุ่มคนในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาของทหารเกณฑ์จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 1-9 พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2546	158
4.52	สัดส่วนของกลุ่มคนในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาของคณงานชายในโรงงานอุตสาหกรรม จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 1-9 พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2546	159
4.53	อัตราการใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้ง ในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่าง ๆ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาของทหารเกณฑ์ จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 1-9 พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2546	159
4.54	อัตราการใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้ง ในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาของคณงานชายในโรงงานอุตสาหกรรม จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 1-9 พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2546	160
4.55	สัดส่วนของคณงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม ที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ในรอบปีที่ผ่านมา จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 1-9 พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2546	160
4.56	สัดส่วนของการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายอื่นในรอบปีที่ผ่านมาของหญิงที่มาฝากครรภ์ และอัตราการใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้ง จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 1-8 พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2545	161
4.57	อัตราการใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้งในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ในรอบปีที่ผ่านมาของคณงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 1-9 พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2546	161
4.58	สัดส่วนของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ในรอบปีที่ผ่านมา จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 2-9 พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2546	162
4.59	อัตราการใช้อุปกรณ์อนามัยทุกครั้งในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ในรอบปีที่ผ่านมาของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในประเทศไทย รอบที่ 2-9 พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2546	162

บทที่ 5

5.1	อัตราการตายต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2505 - พ.ศ. 2546	170
5.2	อัตราทารกตายต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2507 - พ.ศ. 2563	171
5.3	ร้อยละของทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2545	173
5.4	อัตราตายเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2546	173

5.5	อัตราการเข้ารักษาในแผนกผู้ป่วยนอกจากภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2546	174
5.6	อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากร 100,000 คน พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2546	175
5.7	อัตราตายด้วยสาเหตุที่สำคัญต่อประชากร 100,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2510 - พ.ศ. 2546	177
5.8	สถานการณ์โรคขาดโปรตีนและกำลังงานในเด็กอายุ 0-5 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2531 - พ.ศ. 2546	179
5.9	สัดส่วนของเด็กนักเรียนประถมศึกษาที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2544	181
5.10	สัดส่วนหญิงมีครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจาง (HCT<33%) พ.ศ. 2531 - พ.ศ. 2545	181
5.11	ภาวะโรคขาดสารไอโอดีนในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2545	182
5.12	อัตราความครอบคลุมการให้ภูมิคุ้มกันโรค BCG DPT ₃ OPV ₃ HB ₃ Measles และ TT ₂ + Booster ในหญิงมีครรภ์ พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2545	184
5.13	อุบัติการณ์ของโรคบาดทะยักในเด็กแรกเกิดและโรคหัด ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	186
5.14	อุบัติการณ์ของโรคไอกรน คอตีบและโปลิโอ ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	186
5.15	อุบัติการณ์และอัตราตายของโรคตับอักเสบจากไวรัส บี ประเทศไทย พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2546	187
5.16	อุบัติการณ์และอัตราตายจากไข้มาลาเรีย ประเทศไทย ปี 2520 - ปี 2546	188
5.17	อุบัติการณ์และอัตราตายของโรคไข้มองอักเสบ ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	189
5.18	อัตราความชุกของโรคเรื้อนต่อประชากร 1,000 คน ประเทศไทย ปี 2520 - ปี 2546	190
5.19	อัตราป่วย/ตายของโรคพิษสุนัขบ้าต่อประชากร 100,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	190
5.20	อุบัติการณ์ของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่อประชากร 1,000 คน และอัตราการใช้ถุงยางอนามัยใน หญิงชายบริการทางเพศ ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	191
5.21	อุบัติการณ์ของโรคอุจจาระร่วงและอัตราตายของโรคอุจจาระร่วงต่อประชากร 100,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	192
5.22	อุบัติการณ์และอัตราตายของไข้เลือดออกต่อประชากร 100,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	193
5.23	อัตราป่วยตายด้วยโรคไข้เลือดออก พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	194
5.24	อุบัติการณ์ (ร้อยละ) และอัตราตายของโรคปอดบวมต่อประชากร 100,000 คนในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ประเทศไทย พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2546	194
5.25	อัตราความชุกของการติดเชื้อเอช ไอ วี ในกลุ่มผู้บริจาคโลหิตและหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ ในโรงพยาบาลของรัฐ พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	196
5.26	อัตราความชุกของการติดเชื้อเอช ไอ วี ในกลุ่มหญิงชายบริการทางเพศโดยตรง หญิงชายบริการทางเพศ โดยแฝง กลุ่มชายที่มาตรวจกามโรค และผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีด ประเทศไทย พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	197
5.27	อัตราความชุกของการติดเชื้อเอดส์ในชายไทยที่เข้าเป็นทหารกองประจำการ พฤศจิกายน 2532 - พฤษภาคม 2546	198
5.28	อัตราการติดเชื้อโรคเอดส์ของคนไทยและชาวเขาที่เสพยาเสพติดเข้ารับการรักษ ณ ศูนย์บำบัด รักษาเสพติดภาคเหนือ พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2541	198
5.29	แนวโน้มอัตราการรายงานผู้ป่วยเอดส์ต่อประชากร 100,000 คน แยกตามภาคต่างๆ ประเทศไทย พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2546	200

ภาพที่

หน้า

5.30	แนวโน้มจำนวนผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี ที่มีชีวิตในแต่ละปี จำนวนผู้ติดเชื้อสะสม และจำนวนติดเชื้อใหม่ในแต่ละปี จากการคาดประมาณ ถึง ปี พ.ศ. 2563	200
5.31	อัตราการเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล (ต่อประชากร 100,000 คน) ของโรคหัวใจ โรคมะเร็ง และโรคเบาหวาน พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2546	201
5.32	ความชุกของโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูงและการรักษาที่เหมาะสมของประชากรไทย พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2539	202
5.33	อัตราอุบัติการณ์ของโรคมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านมในสตรีกรุงเทพมหานคร ระหว่าง พ.ศ. 2536 - พ.ศ. 2540	204
5.34	อัตราตายและอัตราการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรต่อประชากร 100,000 คน ประเทศไทย พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2545	210
5.35	อัตราตายด้วยอุบัติเหตุจากการขนส่ง จำแนกตามเพศ พ.ศ.2539 - พ.ศ.2545	212
5.36	อัตราการบาดเจ็บของผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ จำแนกตามการสวมหมวกนิรภัย พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2545	215
5.37	สัดส่วนของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุจราจรที่เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ จำแนกตามสภาพการใช้แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2545	216
5.38	อัตราตายจากอุบัติเหตุการจมน้ำและตกน้ำ ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	216
5.39	จำนวนและร้อยละของรายงานการตายอุบัติเหตุทางน้ำ จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ของประเทศไทย พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2546	217
5.40	อัตราตายด้วยโรคถุงลมโป่งพอง พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	218
5.41	อัตราการเกิดโรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง (ร้อยละ) ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามจำนวนบุหรี่ยี่สิบต่อวัน และเพศ	219
5.42	ประมาณการความชุกของโรคหลอดลมอุดกั้นเรื้อรัง ประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2553	219
5.43	จำนวนผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตันที่เข้ารับการรักษาในสถาบันโรคหัวใจ พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2545	220
5.44	สัดส่วนผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตันที่เข้ารับการรักษาในสถาบันโรคหัวใจ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2545	220
5.45	อัตราอุบัติการณ์ของโรคมะเร็งปอด ประเทศไทย พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2540	221
5.46	ร้อยละของผู้ป่วยโรคมะเร็งปอดที่เข้ารับการรักษาในสถาบันมะเร็งแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ. 2529 - พ.ศ. 2545	222
5.47	อัตราตายจากโรคตับและตับแข็งเรื้อรัง ประเทศไทย พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	222
5.48	จำนวนรายงานอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2546	224
5.49	อัตราการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาลด้วยโรคจิตและความผิดปกติทางจิต ประเทศไทย พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2546	225
5.50	ความชุกของโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2544	226
5.51	การคาดประมาณผู้สูงอายุที่มีปัญหาจากกลุ่มอาการสมองเสื่อมใน พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2573	228
5.52	อัตราการตายด้วยโรคที่สำคัญในผู้สูงอายุ พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2546	229

ภาพที่		หน้า
5.53	สัดส่วนของประชากรที่พิการ จำแนกตามลักษณะความพิการ 5 ลำดับแรก พ.ศ. 2544	232
5.54	อัตราผู้ป่วยวัณโรคในผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนใหม่ในประเทศไทย พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2546	233
5.55	ร้อยละของการติดเชื้อวัณโรคในผู้ป่วยเอดส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	234
5.56	อัตราความชุกโรคเท้าช้างต่อประชากร 100,000 คน ประเทศไทย ปี 2535 - ปี 2546	235
5.57	อัตราผู้มีเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างในโลหิต ในผู้ป่วยแรงงานต่างชาติ ปี 2520 - ปี 2546	235
5.58	อุบัติการณ์และอัตราการตายของโรคเลปโตสไปโรซิส ประเทศไทย พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2546	236
5.59	อัตราป่วยโรคเลปโตสไปโรซิส จำแนกตามภาค ประเทศไทย พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2546	236

บทที่ 6

6.1	โครงสร้างระบบบริการสุขภาพ	239
6.2	อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	245
6.3	อัตราส่วนประชากรต่อแพทย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเทียบกับกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	245
6.4	สัดส่วนของแพทย์จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2545	248
6.5	สัดส่วนแพทย์เฉพาะทางและแพทย์ทั่วไป พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2546	249
6.6	สัดส่วนแพทย์ทั่วไปและแพทย์เฉพาะทาง พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2545 (นับจำนวนแพทย์ที่ปฏิบัติงานจริงๆ)	249
6.7	จำนวนเตียงและจำนวนแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	250
6.8	อัตราส่วนประชากรต่อทันตแพทย์ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	256
6.9	อัตราส่วนประชากรต่อทันตแพทย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเทียบกับกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	256
6.10	ร้อยละความครอบคลุมของทันตแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน พ.ศ. 2531 - พ.ศ. 2546	259
6.11	ร้อยละความสูญเสียทันตแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2560	259
6.12	สัดส่วนทันตแพทย์เฉพาะทางและทันตแพทย์ทั่วไป พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2546	260
6.13	อัตราส่วนประชากรต่อเภสัชกร จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	264
6.14	สัดส่วนประชากรต่อเภสัชกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเทียบกับกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	264
6.15	สัดส่วนของเภสัชกร จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2545	266
6.16	อัตราส่วนประชากรต่อพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	270
6.17	สัดส่วนประชากรต่อพยาบาลวิชาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเทียบกับกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	270
6.18	สัดส่วนของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2545	272
6.19	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ไม่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) จำแนกกรุงเทพมหานคร และภูมิภาค พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2546	278
6.20	ร้อยละของสถานพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน จำแนกกรุงเทพมหานครและภูมิภาค พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2546	279
6.21	อัตราส่วนประชากรต่อเตียง จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2545	282

ภาพที่

หน้า

6.22	จำนวนสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่เตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ที่ขอตั้งใหม่และเลิกกิจการ พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2546	282
6.23	สัดส่วนของโรงพยาบาล จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2545	285
6.24	สัดส่วนของเตียง จำแนกตามสังกัด พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2545	285
6.25	อัตราส่วนประชากรต่อสถานเอนามัย จำแนกตามภาค พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2546	292
6.26	ร้อยละของสถานที่ผลิตยาที่ได้ GMP พ.ศ. 2532 - พ.ศ. 2546	296
6.27	ร้อยละของมูลค่าการผลิตและนำส่งเข้ายาแผนปัจจุบัน (สำหรับมนุษย์) พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2545	296
6.28	มูลค่าการส่งออกยาของประเทศไทยใน พ.ศ.2532 - พ.ศ.2546 (ราคาปัจจุบัน)	297
6.29	จำนวนเครื่องตรวจอวัยวะภายในด้วยสนามแม่เหล็กไฟฟ้าที่เปิดบริการในประเทศไทย จำแนกตามสถานบริการภาครัฐและเอกชน	298
6.30	มูลค่าการนำเข้า ส่งออก เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ของประเทศไทย พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2546	303
6.31	ระบบติดตามกำกับกับการดำเนินงานและการประเมินผลของกระทรวงสาธารณสุข	308
6.32	การเชื่อมโยงเครือข่ายของระบบข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข	310
6.33	ระดับการให้บริการสุขภาพของไทย	317
6.34	จำนวนและสัดส่วนผู้ป่วยนอกที่มารับบริการในสถานบริการแต่ละระดับ พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2546	319
6.35	แนวโน้มสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ภาครัฐและภาคเอกชน พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2545	325
6.36	รายจ่ายเพื่อสุขภาพของครัวเรือน พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2545	326
6.37	งบประมาณด้านสุขภาพและงบประมาณกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2527 - พ.ศ. 2547	329
6.38	จำนวนเทคโนโลยีทางการแพทย์ราคาแพงของประเทศไทย พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2546	334
6.39	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 10 กลุ่มเดโชล์ก่อนและหลังมีนโยบาย สร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	350

บทที่ 7

7.1	วิวัฒนาการของกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ พ.ศ. 2431 - ปัจจุบัน	354
7.2	โครงสร้างส่วนราชการของกระทรวงสาธารณสุข	359
7.3	โครงสร้างการบริหารราชการสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค	360
7.4	จำนวนข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานของรัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2524 - 2546	365
7.5	สัดส่วนข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานของรัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2524 - 2546	366
7.6	งบประมาณที่ได้รับของกระทรวงสาธารณสุขเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายของประเทศ (มูลค่าปัจจุบัน) และสัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับของกระทรวงสาธารณสุขเปรียบเทียบกับ งบประมาณทั้งประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2512 - 2547	370
7.7	งบประมาณกระทรวงสาธารณสุขเปรียบเทียบกับงบประมาณของประเทศ	371
7.8	สัดส่วนงบประมาณ ด้านความมั่นคง การชำระหนี้เงินกู้ การศึกษาและสาธารณสุขเปรียบเทียบกับ กับงบประมาณทั้งประเทศ ปีงบประมาณ 2512 - 2547	372

ภาพที่	หน้า	
7.9	สัดส่วนของงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามส่วนราชการ พ.ศ. 2547	376
7.10	สัดส่วนของงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามลักษณะการดำเนินงาน พ.ศ. 2547	378
7.11	สัดส่วนของงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามหมวดรายจ่าย พ.ศ. 2547	380
7.12	งบประมาณสวัสดิการรักษายาบาลผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ยังคงต้องช่วยเหลือเปรียบเทียบกับ ร้อยละของงบประมาณกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2547	382
7.13	ร้อยละของงบประมาณที่ได้รับในแต่ละหมวดค่าใช้จ่ายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2502 - พ.ศ. 2547	382
บทที่ 9		
9.1	การจัดสรรงบประมาณระหว่างงานบริการสาธารณสุขระดับอำเภอและตำบลกับงานบริการ สาธารณสุขระดับจังหวัด ปีงบประมาณ 2525 - 2532	402
9.2	“สุขภาพดีด้วยต้นทุนต่ำ” และ “ลงทุนสูงแต่ผลทางสุขภาพต่ำ”	403
9.3	กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจากวิกฤตเศรษฐกิจ	406
บทที่ 10		
10.1	มูลค่าและอัตราการเติบโตทางการค้าของสินค้าและบริการในกลุ่มประเทศ OECD, พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2543	415
10.2	สัดส่วนมูลค่าการค้าระหว่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของไทย พ.ศ. 2503 - พ.ศ. 2545	416
10.3	เขี้ยวเล็บขององค์การการค้าโลก	417
10.4	ความสัมพันธ์ของกลไกหลักขององค์การการค้าโลก (สามล้อ)	417
10.5	โครงสร้างขององค์การการค้าโลก	419
10.6	รูปแบบการค้าบริการระหว่างประเทศ	421
10.7	การผูกพันของประเทศสมาชิก	423
10.8	ค่าใช้จ่ายและปริมาณของการใช้ยา Fluconazole ในประเทศไทย พ.ศ. 2539 -พ.ศ. 2543	425
10.9	กรอบแนวคิดในการพัฒนาอย่างครบวงจร เรื่องสุขภาพกับการค้าระหว่างประเทศ	426
10.10	โครงสร้างกลไกการเตรียมท่าทีของไทยเพื่อการเจรจาการค้าทวิภาคี	427
บทที่ 11		
11.1	โครงสร้างกลไกและภารกิจเพื่อการปฏิรูประบบสุขภาพ	429
11.2	ประเด็นสำคัญในการปฏิรูประบบสุขภาพ	430
11.3	ยุทธศาสตร์ “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา”	432
11.4	ระบบการกระจายการสาธารณสุขแบบใหม่	436
บทที่ 12		
12.1	องค์ประกอบประชาสังคม	443
12.2	จำนวนรวมสะสมระหว่างมูลนิธิ และมูลนิธิ สมาคม สโมสร ที่ได้รับการพิจารณาออกใบอนุญาตจัดตั้ง โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2486 - พ.ศ. 2547	444

ภาพที่

หน้า

บทที่ 13

13.1	กรอบแนวคิดของการพัฒนาการสาธารณสุขระหว่างประเทศ	457
13.2	ระบบการพัฒนาสาธารณสุขระหว่างประเทศ	458
13.3	Framework ของการสาธารณสุขระหว่างประเทศ	458